

FAALİYET RAPORU

2018

TEMA, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı

A photograph of a forest path. Sunlight filters through the dense green foliage, creating a series of bright, golden rays that illuminate the scene. The path is covered in fallen leaves and dappled with sunlight and shadow. The trees are tall and their branches are thick with leaves.

“Ağaçların acıyı hissedebildiğini,
hafızaları olduğunu ve ebeveyn
ağaçların çocuklarıyla birlikte
yaşadığını öğrendiğinizde,
artık onları sanki sıradan bir
işmiş gibi devasa makinelerle
kesip hayatlarını altüst
edemiyorsunuz.”

*Ağaçların Gizli Yaşamı,
Peter Wohlleben*

A. NİHAT GÖKYİĞİT

Yaprak Dedemiz A. Nihat Gökyiğit'in kulağımıza küpe olan sözleri

“Doğayı üzmemek değil, izlemek lazım.”

“İnsanın doğayla çatışma içinde değil, barış içinde olması lazım; çünkü doğanın muhakkak hakim geleceğine inanıyorum. İnsanların bununla başa çıkması mümkün değil.”

“Biyolojik çeşitlilik... Çok önemli! Niye önemli? Çünkü ekosistemin o akıl almaz düzenini dengede tutan biyolojik zenginlik.”

“Bir gönüllü herkesi kucaklamayı bilmeli, başta gelen prensibi ise herkesi kucaklamak olmalıdır. Hiç kimseyi öteki diye görmemeli; çünkü gönüllünün davası büyük bir davadır. Özellikle TEMA'nın çok büyük ve çok cesur bir hedefi vardır. Bu hedefe yönelirken herkese ihtiyacımız var.”

“Türkiye'nin 10 bin türden fazla bitkisi var, bunun üçte biri civarındaki türler çeşitli derecelerde tehdit altında. Karnemiz çok güzel değil dememin nedeni, bu görevi yerine getirecek botanik bahçesinin sayısı Türkiye'de 10'dan az. Kimi ülkelerde 100'den fazla bahçe var, tehdit altındaki bitki türü ise 500.”

“Ekmek bedeni besler ama çiçekler de ruhu besler.”

HAYRETTİN KARACA

Toprak Dedemiz Hayrettin Karaca'nın kulağımıza küpe olan sözleri

“Tüketerek değil, paylaşarak bir dünya istiyoruz.”

“Yaşamak için yaşat. Neyi yaşatacaksın? Sana hayat verenleri. Toprak, hava, su.”

“İhtiyacından fazla tüketme.”

“TEMA bir halk hareketidir. Halka indikçe güçlü olduk. Sizler bu görevi kendi hür iradenizle aldınız. TEMA'yı bugünlere getiren gönüllülerimizdir.”

“İnanç her şeyi halleder. İnanırsak dünyayı kurtarmaya gücümüz yeter.”

“Topluma sesleniyorum, meşeye sahip çıkın!”

“Dünyada insanlar ikiye ayrılmıştır: Karnı aç olanlar ve gözü aç olanlar. Gözü aç olanları doyuramazsın.”

TEMA Vakfı'nı halkın duyduğu inanç buralara getirdi. Yavru TEMA, Genç TEMA, Mezun TEMA ve gönüllülerin destekleri unutulamaz.

“Birey olarak herkesin kendi sorumluluğunu tutması durumunda, problemlerin hepsini çözebiliriz.”

Kuruluşumuzdan bugüne

1992’de dünyada çevre koruma ve sürdürülebilir kalkınma kavramlarını ulusların gündemine sokan bir adım atıldı. Bu adım, Rio de Janeiro’da düzenlenen Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı’ydı. Rio Konferansı’ndan sadece birkaç ay sonra, 11 Eylül 1992 tarihinde, Hayrettin Karaca ve A. Nihat Gökyiğit gönülllerini doğa korumaya adanılar ve TEMA Vakfı’nı kurdular. Erozyon ve çölleşmeyle mücadele acil bir konuydu. İlk iş olarak bu konudaki toplumsal duyarlılığı artırmak, su, hava, orman ve biyolojik çeşitlilik gibi tüm doğal varlıklarımızı koruyucu çözümler üretmek için canla başla çalışmaya başladılar. Gönülle çalışıp yolumuzu açtıkları için onlar bizim yalnızca Onursal Başkanlarımız değil, biri Toprak Dedemiz, diğeri Yaprak Dedemiz oldu.

Kısa süre içinde TEMA Vakfı’nın gönüllüleri ve destekçileri artmaya başladı. Toprak Dedemiz ve Yaprak Dedemizin yürekleri doğa için çarpan başka binlerce yürekle birlikte atmaya başladı. İşte o insanlar sayesinde;

- Türkiye’de Mera ve Toprak yasaları çıktı.
- Bugün Türkiye’nin 81 ilinde TEMA Vakfı bağışçıları sayesinde oluşturulan en az bir orman bulunuyor. 1992’den bugüne kadar yaklaşık 22 bin futbol sahası büyüklüğü alanda 700 milyon meşe palamudu, yaklaşık 18 bin futbol sahası büyüklüğü alanda 15 milyondan fazla fidan toprakla buluştu.
- Bugüne kadar doğa eğitimleri ve farkındalık çalışmaları ile 3 milyondan fazla çocuğa ulaşıldı. Eğitim ve öğretimin tüm kademelerine yönelik modern doğa eğitimi programları geliştirildi. Milyonlarca çocuk, yüz binlerce yetişkin eğitim programlarımızdan faydalandı, ekolojik okuryazarlık kavramıyla tanıştı. 20-25 yıl önce TEMA Vakfı’ndan doğa eğitimi alan, bugün gönüllümüz, bağışçımız, destekçimiz olan milyonlarca çocuğumuz var.
- Türkiye’nin her ilinde yüz binlerce gönüllümüz ve destekçimiz, 81 il temsilciliğimiz, 329 ilçe, 83 mahalle/köy/belde sorumluluğumuz, 159 üniversitede Genç TEMA Topluluğumuz olmak üzere toplam 652 noktada gönüllü temsilcilerimiz aracılığıyla çalışmalarımızı sürdürdük.
- Bugüne kadar 250 kırsal kalkınma, koruma ve ağaçlandırma projesi gerçekleştirildi.

- Çevre seminerleri ile 50 binden fazla öğretmene ve 35 bini aşkın kamu görevlisine ulaşıldı.
- Doğal varlıkları korumak için attığımız her adımın; yaptığımız her itirazın altında doğa yararına bilimsel nedenler var. Bu nedenle bugüne kadar açtığımız/müdahil olduğumuz 250 davanın %71'i lehimize sonuçlandı, halen devam eden onlarca davamız var.
- Çevre ile ilgili 90'dan fazla kitabı kamuoyuna kazandırdık.
- Bugün toplumun tamamına yakını tarafından bilinen, gönüllülükle, güvenle, ağaçla, doğayla ve doğal varlıkları koruma mücadelesi ile özdeşleştirilen bir TEMA algımız var.

TEMA Vakfı 2012 yılında Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sekreteryası (UNCCD) önderliğinde Dünya'da ilk kez verilen ve birçok Sivil Toplum Kuruluşu'nun yanında devletlerin aday gösterildiği "Yaşam İçin Toprak/Land for Life" ödülünü aldı. Bugün artık, Türkiye'yi Avrupa Çevre Bürosu, DRYnet ve UNCCD Sivil Toplum Paneli gibi önemli kurumların yönetimlerinde temsil etme onurunu yaşıyoruz.

Ama doğal varlıkları korumak için daha yapacak çok işimiz, gidecek çok yolumuz var. Gönüllülerimizin ve bağışçılarımızın desteğiyle doğa için çalışmaya devam ediyoruz.

Saygılarımızla,

TEMA Vakfı

Çok Değerli TEMA Ailesi,

TEMA Vakfı olarak 2018 yılında Türkiye'nin dört bir köşesinde başta toprak olmak üzere tüm doğal varlıklarımızı korumak amacıyla değerli gönüllülerimizin ve destekçilerimizin katkılarıyla çalışmalar gerçekleştirdik. Toprağı bereketli, havası temiz, dereleri çağlayan; yaşanabilir bir gelecek için çevre sorunlarına duyarlı, bilinçli ve etkin bir kamuoyu oluşturmak için faaliyetler yürüttük. 2018 yılı çocuklara yönelik doğa eğitim programlarımıza, savunuculuk çalışmalarımıza, kırsal kalkınma projelerimize ve ağaçlandırma faaliyetlerimize odaklandığımız bir yıl oldu. 40 farklı ülkede yayımlanan Dünyanın Durumu "Yeryüzü Eğitimi: Değişen Gezegende Eğitimi Yeniden Düşünmek" kitabında çalışmalarımızla yer aldık ve dünya eğitim literatürüne girdik. Ünlü sanatçıların katılımıyla 1 Nisan Pazar akşamı NTV'de gerçekleştirilen "Umut Yeşerten Şarkılar" özel yayınıyla tüm şarkılar doğa eğitim programlarımız için söylendi. Gecenin sonunda 3464'e gönderilen SMS'ler ve yapılan bağışlarla toplamda 60 bin çocuğun doğa eğitimine katkıda bulunuldu. 2015 yılında Adım Adım koşucularının destekleriyle uygulamaya başladığımız Ağaç Kardeşliği Projesi ile bugüne kadar Türkiye genelinde yaklaşık 14 bin çocuğun hayatına dokunduk. Bu sırada Çanakkale'den doğa için umut verici bir haber geldi ve açtığımız dava ile Danıştay, Ağan Kömürlü Termik Santral Projesi'nin ÇED olumlu kararını iptal etti. Ardından tüm Trakya'nın tarım alanlarını etkileyecek bir termik santral kurulması planlanan Çerkezköy'ü ve Kapaklı'yı basın temsilcileri ve uzmanlarla birlikte ziyaret ettik ve #KömürÜzer dedik.

Bazı problemleri çözmek için #BilmekYetmez diyerek bugün karşı karşıya olduğumuz bazı ekolojik problemleri çözmek için sadece coğrafya, matematik, tarih, dilbilgisi bilmenin yeterli olmayacağını ve çocukların erken yaşlardan itibaren doğa eğitimi almaları gerektiğini vurguladık. 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde ülke çapında yürüttüğümüz doğa eğitimi kampanyasına destek çağrısı yaptık.

Yaptığımız çalışmaların sonucunda gönüllü sayımız 750 bini aştı, Türkiye'deki 50 ilin nüfusunu geride bıraktık ve aramıza katılan 63.571 yeni gönüllümüz ile rekor kırdık. Toprağın kalitesini artırma konusunda toplumu bilinçlendirmek ve tarımsal sürdürülebilirliğe katkı sağlamak amacıyla, Süttaş iş birliğinde 'Organomineral Gübre Çalıştayı' gerçekleştirdik ve bir basın toplantısı ile sonuçlarını kamuoyu ile paylaştık. 24 Haziran seçimleri öncesinde EkoSiyaset 2018 Belgesi'ni hazırlayarak seçime katılan tüm siyasi partilerle paylaştık ve doğayı korumak üzere politikalar üretmeleri için çağrı yaptık. Kaz Dağları'nda planlanan Çırpılar Termik Santrali projesi için çıkan Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu olumlu kararına itiraz ederek, Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği ve Ziraat Mühendisleri Odası ile birlikte dava açtık. Eskişehir Alpu Termik Santrali için verilen tüm izinleri mahkemeye taşıdık, ayrıca kömür yatırımları yerine enerji verimliliğine dair yatırımların önceliklendirilmesi gerektiğinin altını çizdik.

Avrupa'nın en büyük iklim eylem ağı olan CAN-Europe (Avrupa İklim Eylem Ağı) yetkililerini, Türkiye'de iklim konusunda çalışan sivil toplum kuruluşu (STK) temsilcilerini ve akademisyenleri Vakfımızda ağırladık ve bir basın açıklamasıyla iklim dostu yatırımlar yapılması için çağrı yaptık. İskoçya'nın Edinburgh kentinde yapılan oylama sonucunda 30'dan fazla ülkede yaklaşık 140 kuruluşla faaliyet gösteren ve Avrupa'nın en büyük çevre ağı olan Avrupa Çevre Bürosu'nun yönetim kuruluna girdik. 1,5 °C Küresel Isınma Özel

Raporu'nun açıklanmasının ardından yaptığımız basın toplantısıyla sıcaklık artışının 2 derece yerine 1,5 °C altında sınırlandırılması ile iklim değişikliğinin birçok etkisinin azaltılabileceğine dikkat çektik. Kömürlü termik santrallerin ve kömür madenciliğinin tarım alanlarına verdiği zarara dikkat çekmek üzere yeni bir farkındalık kampanyası olan #KömürEtme'yi başlattık. Termik santral kurulması planlanan ve Avrupa'da tarımın ana vatani olan Kırklareli'yi basın temsilcileri ve uzmanlarla birlikte ziyaret ettik.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün katkılarıyla Ankara'da 2018 - 2019 Eğitim Öğretim Yılı'nda gönüllü olarak sınıflarında Doğa Eğitimi Programlarını uygulayacak olan öğretmenlerle "Öğretmen Bilgilendirme ve Koordinasyon Toplantısı" düzenledik. Polonya'da gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler (BM) İklim Zirvesi'ni (COP24) yerinde takip ettik ve Türkiye'ye iklim hareketinde yer alma fırsatını kaçırmaması için çağrıda bulunduk. IKEA Türkiye ve MEB iş birliğinde Evimiz Dünya Projesi'ni başlatarak çocuklara sürdürülebilirlik ve tüketim alışkanlıklarıyla ilgili farkındalık kazandırılmasını amaçladık. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve MEB iş birliği ile okullarda Sıfır Atık Eğitim Projesi'ni başlattık. Okullarda Sıfır Atık Eğitim Projesi'nin iş birliği protokolünü Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ve MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Ankara'da imzaladık. Sıfır Atık Projesi'ne yaptığımız katkılardan dolayı Sıfır Atık Sosyal Sorumluluk Ödülü'nü aldık. Toprağın ve doğanın korunmasına gönül vermiş bağışçılarımızdan 958 bin fidan bağışı aldık ve ağaçlandırma çalışmalarımıza devam ettik.

Başta gönüllülerimize, projelerimizi hayata geçirmemize olanak sağlayan Tarım ve Orman Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı'na, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na, valilerimize, yerel yöneticilerimize, mütevellilerimize, bağışçılarımıza, tüm iş ortaklarımıza, destekçilerimize, sesimizi duyurmamıza aracılık eden tüm paydaşlarımıza ve çalışma arkadaşlarıma yürekten teşekkür ediyorum. 2018 yılında gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımızı sürdürülebilir yaşam ilkesi çerçevesinde yeni projelerle daha da pekiştirmek, farkındalığı artırmak ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak hedefiyle 2019 yılında da sürdüreceğiz.

Deniz Ataç

Yönetim Kurulu Başkanı

TEMA VAKFI MÜTEVELLİLER HEYETİ

- A. Doğan Arıkan
- Prof. Dr. A. Çelik Kurtoğlu
- A. Nihat Gökyiğit
- A. Metin Duruk
- Adnan Bali
- Ahmet Safa Bölükbaşı
- Asım Kocacıyık (Merhum)
- Aydın Doğan
- Prof. Dr. Aynur Aydın
- Cem Boyner
- Cengiz Solakoğlu
- Demir Karamancı
- Deniz Ataç
- Prof. Dr. Doğan Altınbilek
- Emel Anıl
- Erdal Şafak
- Erdal Yıldırım
- Dr. Ersin Arıoğlu
- Ersin Özince
- Faruk Eczacıbaşı
- Fatih Öztürk
- Feyyaz Berker (Merhum)
- Fikret Evyap
- Prof. Dr. Gelengül Haktanır
- Prof. Dr. Gülsün Sağlamer
- Halis Komili
- Haydar Akın (Merhum)
- Hayrettin Karaca
- Hüseyin Esat Ayduk Koray
- Hüseyin Özdilek
- İbrahim Halil Çiftçi
- Prof. Dr. İsmail Duman

- Prof. Dr. Koray Haktanır
- Kemal Yavuz (Merhum)
- Prof. Dr. Lütfü Baş
- Mahir Gürbüz
- Prof. Dr. Mehmet Pala
- Meral Gezin
- Prof. Dr. Murat Altın
- Murat Gigin
- Prof. Dr. Murat Türkeş
- Mustafa Akın
- Mustafa Balbay
- Prof. Dr. Necmettin Çepel (Merhum)
- Nezih Öztüre
- Numan Sabit Esin
- Prof. Dr. Nuran Zeren Gülersoy
- Orhan Yavuz
- Osman Kavala
- Doç. Dr. Pervin Olgun
- Rahmi Koç
- Rona Yırcalı
- Sabri Ülker (Merhum)
- Doç. Dr. Sevim Budak
- Şadi Gücüm
- Şafak Birkiye
- Tezcan Yaramancı
- Turan Demiraslan
- Ümit Y. Gürses
- Prof. Dr. Vahap Katkat
- Vahide Gigin
- Yeşne İren
- Yıldırım Ali Koç

TEMA VAKFI YÖNETİM KURULU

Deniz ATAÇ, Başkan

Tezcan YARAMANCI, Başkan Yardımcısı

Doç. Dr. Pervin OLGUN, Üye

Erdal YILDIRIM, Üye

İbrahim Halil ÇİFTÇİ, Üye

Prof. Dr. Mehmet PALA, Üye

Prof. Dr. Vahap KATKAT, Üye

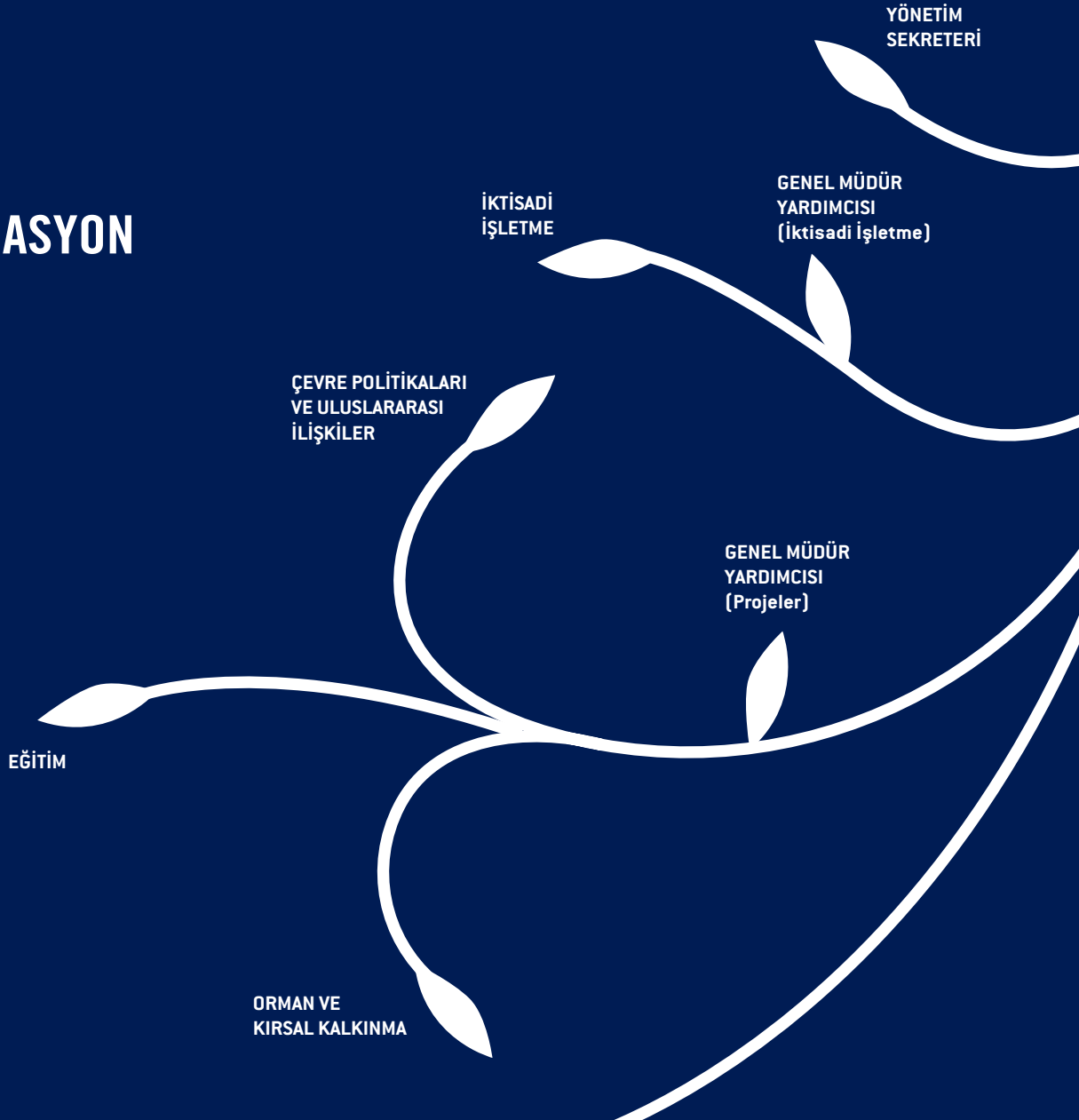
Canan BARUT, Üye

Ali Metin DURUK, Üye

Prof. Dr. Necmettin PİRİNÇÇİOĞLU, Üye

Perihan SAYDAN PAZARBAŞI, Üye

ORGANİZASYON ŞEMASI

TEMA Vakfı

En başta topraklarımız olmak üzere, ülkemizin doğal varlıklarının korunması ve savunulması için bilimsel ve hukuksal çalışmalar yürüten... Sürdürülebilir yaşamın sağlıklı ve korunmuş çevre koşullarında mümkün olduğunu savunan... Topraktan gelen toplumsal barışa inanan... Ülkenin ve dünyanın geleceğinde söz sahibi olmak üzere halkla bütünleşen... Gönüllü, bilinçli, öncü, uluslararası ve saygın bir sivil toplum kuruluşudur.

TEMA Vakfı'nın Vizyonu

- Ülke toprağını tehdit eden erozyon ve çölleşme tehlikesine dikkat çekmek ve bu mücadelenin bir devlet politikası haline gelmesine katkı sağlamak.
- Ekosistemi oluşturan toprak, su, orman, biyolojik çeşitlilik gibi doğal varlıkların korunması ve insan kaynaklı iklim değişikliğine ilişkin politikaların oluşturulması için çalışmak.
- Ormanları korumanın yanı sıra ağaçlandırma çalışmaları yaparak topluma ağaç sevgisi aşılamak.
- Tarım alanlarını, çayır ve meraları koruyup geliştirmek, bu alanların amaç dışı kullanımını önlemek.
- Doğal varlıkların korunup doğru şekilde yönetilmesi için gereken yasal düzenlemelere öncülük etmek, destek vermek.

TEMA Vakfı'nın Hedefi

Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm temsilcilerine; hükümetlere ve siyasal partilere, resmi ve özel kuruluşlara, eğitim ve medya kuruluşlarına ve halkımıza toprak erozyonunun nedenlerini, vahim sonuçlarını ve ülkemizdeki çölleşme tehlikesini anlatmak.

- Tüm bu konularla ilgili toplumda farkındalık ve bilinç oluşturmak.
- TEMA, hedefi doğrultusunda çalışmalarını yürütürken şunları savunur:
- Toprak, ülkemizin en değerli hazinelerinden biridir.
 - Orman, çayır, mera ve tarım alanlarının, su ve bitki gen kaynaklarının korunmasında; erozyonun ve insan kaynaklı iklim değişikliğinin önlenmesinde bir devlet politikası geliştirilmesi gerekli ve zorunludur.
 - Bu hedefe ulaşmak ancak, teknik yönden yeterli ekip, örgütlenme ve mali olanaklar ile mümkündür.
 - Doğal varlıkların yok edilmesine ve erozyon sorununa çare bulmadıkça hiçbir iktidar kendisini başarılı saymamalıdır.

TEMA Vakfı'nın Değerleri

- Sürekli Gelişme
- Güven
- Sürdürülebilirlik
- Hesap Verebilirlik
- Siyasi Tarafsızlık
- İş Birliği

Uluslararası Alanda TEMA Vakfı

TEMA Vakfı konusu ve çalışma alanları ile ilgili olarak pek çok uluslararası kurum ve kuruluşla çeşitli düzeylerde iş birliği ve ilişki içindedir.

Akreditasyon:

- Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD)
- Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC)
- Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP)
- Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC)

Üyelik:

- Avrupa Çevre Bürosu (EEB) (Yönetim Kurulu Üyeliği)
- Avrupa İklim Eylem Ağı (CAN-Europe)
- Drynet Ağı (Yönetim Kurulu Üyeliği)
- Dünya Koruma Birliği (IUCN)
- Kültür ve Sürdürülebilir Kalkınma için Akdeniz Bilgi Ofisi (MIO-ECSDE)
- Küresel Çevre Fonu STK Ağı (GEF-NGO)
- Küresel Toprak Ortaklığı (GSP)

PROJELERİMİZ

DOĞA EĞİTİM PROGRAMLARI

Doğa Eğitim Programlarımızı uygulamaya devam ettik

Eğitim programlarımızı 2017-2018 eğitim öğretim yılında 81 ilde, yaklaşık 106 bin öğrenci ve 4.700 öğretmenle uyguladık. 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise yine 81 ilde, 172 binden fazla öğrenci ve yaklaşık 7.500 öğretmen ile uygulamaya başladık.

Minik TEMA (Okul öncesi/Anaokulu 4-5 Yaş)

Minik TEMA Eğitim Programı, okul öncesi dönemdeki çocukların doğayla tanışmalarını; hissederek, dokunarak, koklayarak, işiterek doğayı keşfetmelerini sağlıyor. Bu programla çocukların doğa ile olan bağlarını güçlendirmek, fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişimlerini desteklemek hedefleniyor. İçeriği ve materyalleri 2018 yılı itibarıyla yenilenen ve güncellenen program, “Önüm, Arkam, Sağım, Solum Toprak” sloganıyla uygulanmaya devam ediyor. Program 2017-2018 eğitim öğretim yılında 81 ilde yaklaşık 38 bin öğrenciyle uygulandı. 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise bir önceki yıla göre % 42 artışla 81 ilde 54 bini aşkın öğrenciyle uygulanmaya başladı.

Yavru TEMA (İlkokul 6-9 Yaş)

Yavru TEMA Eğitim Programı, “Doğadaki Yaşamı Keşfediyorum” sloganıyla ilkokul dönemindeki çocuklarla buluşmaya devam etti. Bu yıl içeriği ve materyalleri yenilenen ve güncellenen eğitim programı, farklı yaş gruplarındaki çocukların ihtiyaçları gözetilerek 1. – 2. sınıflar ve 3. – 4. sınıflar olmak üzere iki bölüme ayrıldı. Çocukların doğa ve insan arasındaki ilişkiyi keşsettikleri ve doğayla ilgili yeni kavramlarla tanıştıkları Yavru TEMA Eğitim Programı, 2017-2018 eğitim öğretim yılında 81 ilde yaklaşık 41 bin öğrenciyle uygulandı. 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise bir önceki yıla göre %78 artışla 81 ilde 73 bini aşkın öğrenciyle yürütülüyor.

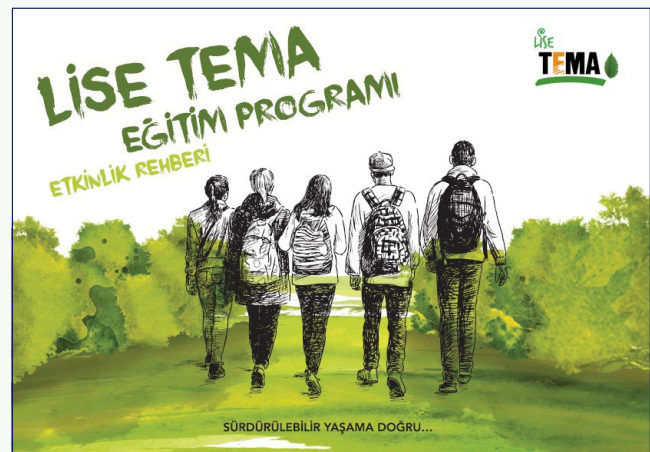
Ortaokul TEMA (10-13 Yaş)

Ortaokul TEMA Eğitim Programı, “Yeryüzünde Yaşam” sloganıyla uygulanıyor. Program, çocukların doğayla bağ kurarak doğadaki diğer canlılarla empati geliştirmelerine ve davranışlarının doğaya olan etkilerinin farkında olmalarına katkıda bulunmayı hedefliyor. 2017-2018 eğitim öğretim yılında program, 81 ilde 17 bini aşkın öğrenciyle gerçekleştirildi. 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise bir önceki yıla göre %70 artışla 29 bini aşkın öğrenciyle uygulanıyor.

Lise TEMA (14-18 Yaş)

Lise TEMA Eğitim Programı, “Sürdürülebilir Yaşama Doğru” sloganıyla 2014 yılından beri uygulanıyor. Program ile ekolojik okuryazarlık ve sürdürülebilir yaşam kavramlarına yoğunlaşarak gençlerin doğayla ilgili farkındalığı ve duyarlılığı yüksek, sorunların çözümünde aktif katılım sağlayabilen, bu sorunlarla ilgili kararlar alabilen bireyler olabilmeleri amaçlanıyor. 2017-2018 eğitim öğretim yılında program, 81 ilde 9 bin 500’ün üzerinde öğrenciyle gerçekleştirildi. 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise bir önceki yıla göre % 57 artışla 81 ilde 15 bini aşkın öğrenciyle uygulanıyor.

AĞAÇ KARDEŞLİĞİ PROJESİ

2018'de de Ağaç Kardeşleri yetiştirmeye devam ettik

Çocuklara yönelik doğa eğitimi ve ağaçlandırma projesi olan Ağaç Kardeşliği'ni, 57 ilden yaklaşık 6 bin öğrencinin katılımıyla uyguladık. Adım Adım Oluşumu'nun desteğiyle hayata geçirdiğimiz projede öğrencilere, TEMA Gönüllüleri tarafından "Orman Ekosistemi ve Yaşamın Çeşitliliği" konulu doğa eğitimi verdik.

Çocuklara doğa eğitimi programı kapsamında 8 etkinlik boyunca ekolojik okuryazarlık ilkelerini temel alarak anlattıklarımızla onların doğa ile giderek azalan ilişkilerini güçlendirdik; deneyim yaşayarak öğrenmelerine destek olduk. Kendi yörelerine özgün tohumlardan kendi fidanlarını yetiştiren çocuklarımız sayesinde binlerce fidanı toprakla buluşturduk.

İstanbul, Antalya ve Bozcaada maratonlarında yardımseverlik koşusu yapan 1.056 koşucumuz aracılığıyla proje için 730 bin TL kaynak yarattık. Projenin ağaçlandırma aşamasında Çanakkale Doğandere'de 6 bin fidanlık Adım Adım – Çocuklar Hatıra Ormanı oluşturduk ve 24 Mart'ta temsili fidan dikim töreni düzenledik. Törende, Adım Adım koşucuları, TEMA gönüllüleri ve TEMA Vakfı Genel Merkez çalışanları fidanları toprakla buluşturdu. Ayrıca proje kapsamında ölçme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirdik.

EVİMİZ DÜNYA PROJESİ

Evimiz Dünya Projesi'ni başlattık

IKEA Türkiye ve Milli Eğitim Bakanlığı iş birliğinde çocukların sürdürülebilirlik kavramı üzerine düşünmeleri ve evde yapabilecekleri tasarruf davranışları ile ilgili farkındalık kazanmaları için geliştirdiğimiz Evimiz Dünya Projesi, interaktif sınıf içi etkinliklerden, mağaza etkinliklerinden ve dijital etkinliklerden oluşuyor. Proje kapsamında 20 ilden 52 gönüllümüzün katılımıyla 25 Mart'ta İstanbul'da gönüllü eğitimi gerçekleştirdik. TEMA Vakfı gönüllüleri tarafından gerçekleştirilen sınıf etkinlikleri ile 20 ilde, 119 okulda, yaklaşık 6 bin 300 öğrenciye ulaştık. IKEA mağazalarında gerçekleştirdiğimiz hafta sonu etkinlikleri ile de 1.000 çocuğa ulaştık. Çocukların, tasarruf ve tüketim alışkanlıklarını eğlenceli ve öğretici şekilde öğrendikleri dijital oyun ile Türkiye'nin 81 ilinde 44 bin çocuğa eriştik. Projenin yeni dönemine odaklı basın tanıtımını Aralık ayında gerçekleştirdik.

SIFIR ATIK EĞİTİM PROJESİ

Sıfır Atık Sosyal Sorumluluk Ödülü'nü aldık

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle başlattığımız Sıfır Atık Eğitim Projesi'ni çocuklarda doğal varlıkların korunması ve atık yönetimi ile ilgili konularda farkındalık yaratmak amacıyla hazırladık. İlkokul çocuklarına yönelik hazırlanan eğitim projesinin ilk yılında Ankara'da yapılacak pilot uygulama ile 50 bin çocuğa ulaşılması hedefleniyor. Sıfır Atık Eğitim Projesi, 1 Kasım 2018'de gerçekleştirilen Sıfır Atık Zirvesi'nde, Sıfır Atık Sosyal Sorumluluk Ödülü'ne layık görüldü.

DOĞA KÂŞIFI PROJESİ

Doğa Kâşifi'ni geliştirme çalışmalarını sürdürdük

Bağışçımız Sayın Turan Demiraslan'ın desteği ile geliştirdiğimiz bir yurttaş bilimi uygulaması olan Doğa Kâşifi için çalışmalara devam ettik. Bir mobil uygulama olan Doğa Kâşifi'nde yer alan ek geliştirme fonksiyonlarını test ettik. Bitki Terimleri Sözlüğü bölümündeki görselleri tasarlayarak uygulamaya yükledik. 230 tür bulunan İstanbul listesindeki türlere ait açıklama metinlerini geliştirdik, tür tanıma anahtarını gözden geçirerek iyileştirdik, uygulama içerisindeki tüm metinsel ve görsel açıklamaları güncelledik.

81 İLDE 81 ORMAN PROJESİ

81 İlde 81 Orman Projesi'nde %83 başarı sağladık

Orman Genel Müdürlüğü ve İş Bankası iş birliğiyle 2008 yılında uygulamaya koyduğumuz ve 10 yılda 2,2 milyon fidanı toprakla buluşturduğumuz projede 15 ilde çalışmalara devam ettik. Bakım ihtiyacı devam eden sahalarda saha kontrolleri gerçekleştirdik. Birçok sahada dikilen fidanlar boyumuzu aştı ve toprağı koruyacak kapallılık oluşmaya başladı. Projenin 2018 yılsonu ortalama fidan başarısı %83 oldu.

FISTIĞIMIZ BOL OLSUN PROJESİ

Fıstığımız Bol Olsun'da 5 yıllık ikinci etabı tamamladık

Nestlé DAMAK ile 2011'de Gaziantep ve Şanlıurfa'da başlattığımız projenin ikinci etabında; Barak Ovası'ndaki izleme ve danışmanlık çalışmalarına devam ettik. Antepfıstığı yetiştiriciliğine dair muhtelif konularda toplamda 239 danışmanlık faaliyeti yürüttük. Uygulama bahçelerindeki hasat verilerini takip ettik ve verim analizlerini gerçekleştirdik. Eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile 2011 yılında çalışmalara başladığımız Yavuzeli, Araban ve Birecik'teki bahçelerde komşu bahçelere kıyasla 2018'de yaklaşık 2 kat verim aldık. 2014 yılında çalışmalara başladığımız Barak Ovası'ndaki bahçelerde ise başlangıç yılına kıyasla %21 verim artışı sağladık. 2018 yılsonu itibari ile projenin 5 yıllık ikinci etabını tamamladık. Projemiz 2018 Sürdürülebilir İş Ödülleri kapsamında özel sektör ve STK iş birliği kategorisinde ödül aldı. Çiftçilerin proje süresi içerisinde ulaştıkları farkındalık seviyesini ve projeye olan güven duygusunu görmenin mutluluğunu yaşadık.

HER DEM TOPRAK İÇİN PROJESİ

Örnek uygulama bahçesi çalışmalarına başladık

Doğuş Çay iş birliği ile 2016-2017 yıllarında gerçekleştirdiğimiz eğitim çalışmalarına örnek uygulama bahçe tesisi çalışmalarını da dahil ederek, 2018-2020 yıllarını kapsayacak üç yıllık yeni bir projeye başladık. Bu kapsamda çay üreticisi, çay eksper, din görevlileri ve kadınlardan oluşan 1.167 kişiye çay topraklarının sorunları ve sürdürülebilir çay tarımı konusunda eğitim verdik. Projenin bu döneminde iki örnek bahçeyi hayata geçirdik. Bahçelerden birini daha önce kimyasal gübre kullanılan bir bahçe olarak belirlerken, diğerini organik tarım yapılan bir bahçe olarak seçtik. Örnek bahçelerde toprak asitliğini düşürmek amacıyla dolomit, kompost, sıvı bakteri ve organik gübre uygulamaları gerçekleştirdik. İlk verilere göre organik bahçede üç kat verim artışı sağladık. Diğer örnek bahçede ise yapılan aynı uygulamaların kimyasal gübre uygulanan alanla aynı verimi sağladığını gözlemledik. Çeşit bahçe tesisi amacıyla alınan çeliklerden fidan üretim çalışmalarına başladık.

ENV.net PROJESİ

ENV.net-III Projesi'nde çalışmalarımıza devam ettik

Batı Balkanlar'daki STK'larla birlikte yürüttüğümüz Environment-Net (ENV. net) projesinin üçüncü fazı Ocak ayında başladı. Üç yıl sürecek projede iklim değişikliği, doğa koruma, döngüsel ekonomi ve ÇED gibi yatay mevzuat konularında farkındalık ve kampanya çalışmaları yürütüyoruz. Projenin önemli faaliyetlerinden biri olan ve 25-27 Kasım'da Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da gerçekleşen Döngüsel Ekonomi Konferanslarının ilkinde katılım sağladık. AB'nin 27. müktesebat başlığı olan "Çevre ve İklim Değişikliği" ile 15. müktesebat başlığı olan "Enerji" alanlarındaki güncel durumu özetleyen taslak ülke raporunu ortaklar arasında paylaştık. Projenin önemli faaliyetlerinden biri olan ve Türkiye genelinde faaliyet gösteren küçük ölçekli sivil toplum ve derneklere yönelik olan "Yerel Sorunlara Yerel Çözümler: Türkiye için Çevresel Katılımcılık Hibe Programı-III" alt hibe çağrısını duyurduk.

22/23

İKLİM ELÇİLERİ PROJESİ

İklim Elçileri Projemizi başlattık

Temsilcilerimizin iklim değişikliği konusunda aktif çalışması ve illerinde “iklim elçisi” olarak savunuculuk çalışmaları yapması amacıyla yönelik yeni projemize Nisan ayında başladık. Bir yıl sürecek olan İklim Elçileri Projesi kapsamında iklim değişikliği ile ilgili eğitimler verdik. Konusunda uzman akademisyenlerle röportajlar gerçekleştirerek eğitim videoları hazırladık. Videoları gönüllülerimizin kullanımı için Youtube’den ve e-tema.org eğitim portalından yayımladık.

İKLİM İÇİN KADIN LİDERLER PROJESİ

İklim için Kadın Liderleri destekledik

Kadın temsilcilerimizin iklim değişikliği konusunda bilinçlenmesini ve bu konuda aktif çalışmasını desteklemek, yerel yönetimlerden bu konudaki taleplerini dile getirmelerini sağlamak amacıyla yürütülen proje, ihtiyaç analizi, eğitimler ve yerel yönetim ziyaretlerini kapsıyor. Proje kapsamında İl Temsilcilerimiz ve İlçe Sorumlularımızdan oluşan 26 gönüllümüzün katılımıyla İstanbul’da İhtiyaç Analizi Çalıştayı düzenledik. Gaziantep’te gerçekleştirilen iklim değişikliği eğitimine ise İl Temsilcilerimiz, İlçe Sorumlularımız ve Genç TEMA’larımızdan oluşan 30 gönüllümüz katıldı.

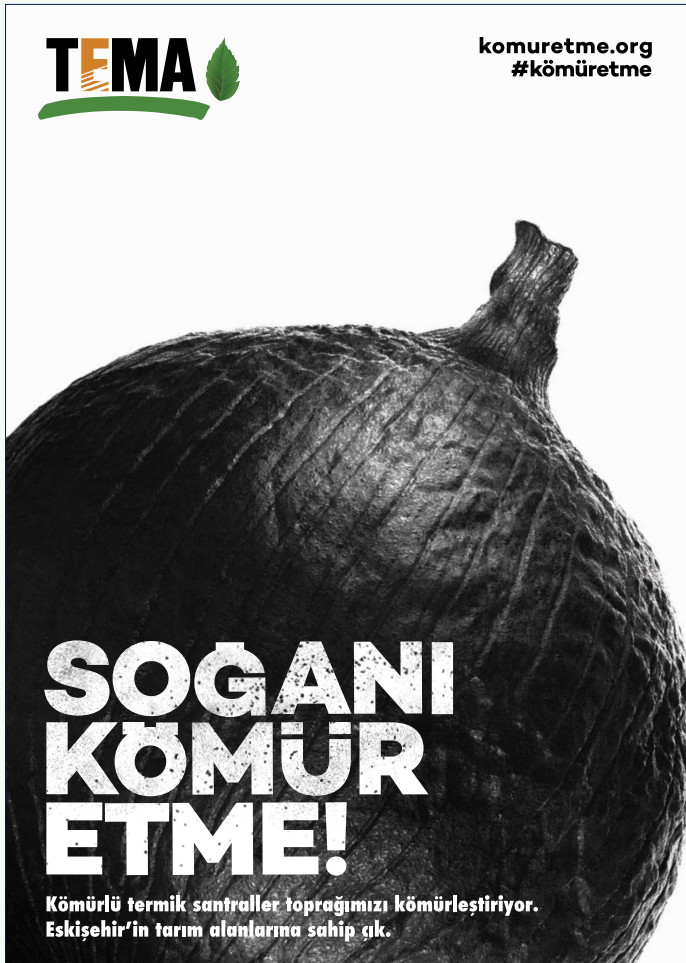

KÖMÜR ETME PROJESİ

#KömürEtme ile tarım alanlarımızın üzerindeki termik tehlikesine dikkat çektik

İç Anadolu'nun en verimli ovalarından Alpu Ovası'nın ve Türkiye'nin en verimli tarım arazilerine sahip Trakya'nın ortasında planlanan kömür madenciliği ve kömürlü termik santral projelerine karşı çalışmalar yürüttük. Çanakkale, Eskişehir ve Trakya'da planlanan santrallerin mekansal planlama, toprak koruma kurulu ve ÇED süreçlerini takip ettik. Gönüllülerimizin desteği ile pazar yerlerinde kampanyalar düzenleyip hukuki çalışmalar yaptık. Gönüllülerimizin düzenlediği etkinliklerle 50 ilde 111 yerel ölçekli etkinlikle 22 bin 600 kişiye ulaştık.

2017 yılında başlattığımız #KömürÜzer kampanyasının devamında Çerkezköy'ü ve Kapaklı'yı Mayıs ayında basın temsilcileri ve uzmanlarla birlikte ziyaret ettik. Kasım ayında ise verimli tarım alanlarımızın kömür madenciliği ve termik santrallerden korunmasına yönelik #KömürEtme kampanyasını termik santral kurulması planlanan ve Avrupa'da tarımın ana vatanı olan Kırklareli'yi basın temsilcileri ve uzmanlarla ziyaret ederek başlattık. Diğer yandan, Adana, Ankara, Eskişehir, Çanakkale ve Trakya'daki tarımı tehdit eden termik projelerine karşı hukuk çalışmalarımıza devam ettik.

EĞİTİM ÇALIŞMALARIMIZ

Eğitim çalışmalarımızın amacı, doğa – insan ilişkisi konusunda toplumda farkındalık oluşturmak ve çevreye duyarlı davranışları geliştirmektir. Tüm bu faaliyetleri gerçekleştirirken, eğitimlerin mümkün mertebe doğal çevrede gerçekleştirilmesini önceliğimize aldık. Bu amaçla “ekolojik okuryazarlık” olarak bilinen eğitim çerçevesini izliyoruz. Ekolojik okuryazar birey; doğayı tanıyan, ona temas eden, doğanın bir parçası olduğunu içselleştirmiş, gündelik yaşamdaki tercihlerinin doğaya etkilerinin farkında olan ve sürdürülebilir yaşam için harekete geçebilen birey olmak anlamına gelmektedir. Bu kapsamda 2018 yılında da çocuklar, gençler ve farklı paydaş gruplarından yetişkinlere yönelik eğitimler ve etkinlikler düzenleyerek ekolojik okuryazar birey olmaları için çalışmalar gerçekleştirdik.

EKOLOJİK OKURYAZARLIK PROGRAMI

YETİŞKİN EĞİTİMLERİ

Yeşil Yaka Programı

2015 yılında geliştirdiğimiz ve Baltaş Grubu tarafından üç yıldır uygulanan Yeşil Yaka Programı ile 2018 yılında yaklaşık 90 kişiye ulaştık. Bu yıl Olmuksan International Paper, Procter & Gamble Türkiye, Lüleburgaz Belediyesi ve Saint-Gobain Rigips Alçı San. ve Tic. A.Ş. olmak üzere 4 farklı kurum Yeşil Yaka Programı'na katıldı.

TEMA Vakfı Eğitim Portalı (www.e-tema.org)

Gönüllü öğretmenlerimizin ve temsilcilerimizin programlar kapsamında hazırlanan eğitim içerik ve materyallerine kolaylıkla ulaşabilmeleri amacıyla tasarlanan TEMA Vakfı Eğitim Portalı'nı kullanıma açtık. Kullanıcılar, program içeriklerinin yanı sıra; ekolojik okuryazarlık ve doğa eğitimi ile ilgili uzman görüşlerine, haber ve yeni içeriklere portaldan kolaylıkla ulaşabiliyor.

Toprak TEMA (www.topraktema.org)

Toprakların yaşamsal önemini topluma iletmek için açılan Toprak TEMA web sitesinin içeriğini ve tasarımını, Sayın Turan Demiraslan'ın her yaştan ve her meslekten bireylere yönelik yaygın eğitim faaliyetlerini desteklemek için yaptığı bağış sayesinde güncelledik. Yenilenen Toprak TEMA web sitesi toprak hakkındaki genel bilgileri, Türkiye'deki toprakların durumunu, toprağa dair merak edilen ve az bilinen konuları içeriyor.

BALTAŞ GRUBU
İNSAN VE DEĞİŞİM

Temsilci Eğitim Sunumları

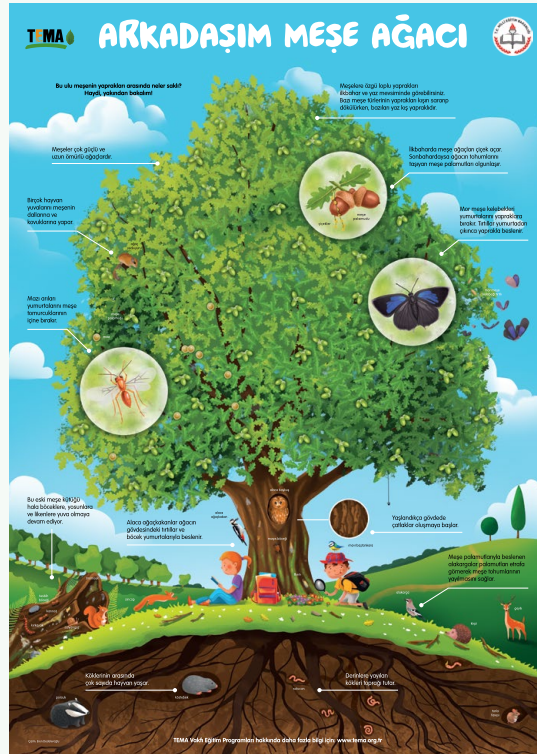
Temsilcilerimizin okul ve kurumlarda kullandıkları; Toprak, Su, Biyolojik Çeşitlilik, İklim Değişikliği ve Doğayla Uyumlu Yaşam konulu eğitim sunumlarının içerik ve tasarımlarını farklı yaş seviyelerine göre güncelledik.

Çocuk ve Gençlik Eğitimleri

Milli Eğitim Bakanlığı iş birliği protokolü kapsamında hayata geçirdiğimiz TEMA Vakfı Doğa Eğitim Programları ile her yaştan çocuk ve gencin doğayı tanıyan, günlük hayattaki faaliyetlerinin doğaya etkilerini bilen, sürdürülebilir yaşamı tercih eden bireyler olmalarının desteklenmesini amaçlıyoruz. Bu kapsamda bu yıl Milli Eğitim Bakanlığı ile eğitim programlarımızın üç yıllık iş birliği protokolünü yeniden imzaladık.

Yapılan izleme ve değerlendirme çalışmalarının ışığında bu yıl Minik

TEMA ve Yavru TEMA Eğitim Programlarının içeriklerini yenileyerek öğretmen rehberlerini güncelledik. Etkinlikler kapsamında kullanılan “Arkadaşım Meşe Ağacı” ve “Yeryüzünün Örtüsü: Toprak” posterlerini yeniden tasarladık. Ayrıca destekleyici materyallerimizin arasına “Ekosistemde Neler Oluyor?” posterini de ekledik.

Öğretmen Bilgilendirme ve Koordinasyon Toplantısı

Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün katkılarıyla 2018 - 2019 eğitim öğretim yılında gönüllü olarak Ankara'da Doğa Eğitimi Programlarını uygulayacak olan 750 öğretmenle "Öğretmen Bilgilendirme ve Koordinasyon Toplantısı" gerçekleştirdik.

BİLİM VE YAYINLAR PROGRAMI

Turan Demiraslan Lisansüstü Burs Programı

Turan Demiraslan Lisansüstü Burs Programı kapsamında 2017 - 2018 öğretim yılında orman ve kırsal kalkınma, çevre politikaları ve çevre eğitimi alanlarında çalışma yapan, ders dönemini bitirmiş 9 lisansüstü öğrencisini 12 ay boyunca destekledik. 2018 - 2019 öğretim yılı için yapılan başvurular sonucunda 10 öğrenci burs almaya hak kazandı.

TURAN DEMİRASLAN LİSANSÜSTÜ BURS PROGRAMI

Orman ve kırsal kalkınma, çevre politikaları ve eğitim alanında çalışma yapan, ders dönemini bitirmiş öğrencilere eğitim desteği sunuluyor.
Başvuru son tarihi: 30 Eylül 2018
Bilgi için: tema.org.tr/burs

tema.org.tr | [Twitter](#) [Facebook](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [temavakfi](#)

TEMA

Ağaçların Gizli Yaşamı Kitabı

Mesleğine tutkuyla bağlı ormancı yazar Peter Wohlleben'in tüm dünyada büyük ilgi gören kitabı "Ağaçların Gizli Yaşamı"nın 2., 3. ve 4. baskısını, Kitap Kurdu iş birliği ile gerçekleştirdik. Sırlarla dolu dünyayı keşfetmeyi sağlayan yayıнымız kitapçılarda yerini aldı.

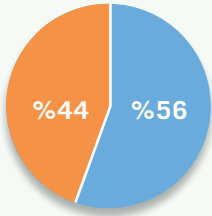

ÖRGÜTLENME VE GÖNÜLLÜLÜK ÇALIŞMALARIMIZ

Türkiye'nin 81 ilinde gönüllülük faaliyetlerini sürdüren Vakfımız, 2018 yılında 81 İl Temsilcimiz, 329 İlçe Sorumlumuz, 83 Mahalle/Belde Sorumlumuz ve 159 üniversitede bulunan Genç TEMA topluluğumuz aracılığıyla 652 noktada toprağı ve doğal varlıkları koruma çalışmalarını sürdürdü. 2018'de aramıza katılan 63 bin 500'ü aşkın yeni gönüllümüz ile gönüllü sayımız 754 bine yaklaştı.

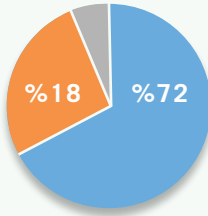
Gönüllü Profil Bilgileri

Cinsiyet Dağılımı
Ocak - Aralık 2018

Kadın Erkek

Yaş Grubu Dağılımı
Ocak - Aralık 2018

0-17 18-24 25 ve +

2018 yılında aramıza katılan gönüllülerin %44'ü erkek, %56'sı kadındır.

2018 yılında aramıza katılan gönüllülerin %72'si 0-17 yaş aralığında, %18'i 18-24 yaş aralığında, %10'u ise 25 yaş ve üzerindedir.

2017-2018 Gönüllü Sayısı Karşılaştırması

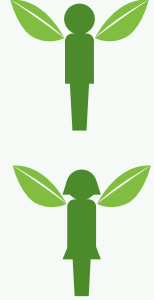
Gönüllü Sayıları

Yaptığımız çalışmaların sonucunda gönüllü sayımız 750 bini aştı, Türkiye'deki 50 ilin nüfusunu geride bıraktık ve aramıza katılan 63.571 yeni gönüllümüz ile rekor kırdık.

2018	63.571
2017	48.706

SAHA ÖRGÜTLENMEMİZ

Adana, Balıkesir, Bayburt, Bilecik, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Erzincan, Giresun, İzmir, Kayseri, Malatya, Sivas, Tekirdağ ve Tokat'ta yeni İl Temsilcileri görevlendirdik. Eskişehir, Gaziantep, Kocaeli, Malatya, Mersin, Uşak, Samsun'da Genç TEMA örgütlenmelerinin güçlendirilmesi için çalışmalara devam ettik. Özellikle İstanbul'da mahalle örgütlenmeleri kapsamında çalışmalara ağırlık verdik ve 2018'de İstanbul'da 36 mahalle sorumlusuyla çalıştık.

GÖNÜLLÜLERİMİZİN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ PROJELER VE ETKİNLİKLER

İl Temsilcilerimiz, İlçe/Mahalle Sorumlularımız ve Genç TEMA'larımız 2018 Saha Faaliyet Programı çerçevesinde gönüllü kazanımı, ağaçlandırma, eğitim ve savunuculuk çalışmalarını içeren pek çok etkinliği hayata geçirdi. 22 Mart Dünya Su Günü'nde su zinciri farkındalık yürüyüşleri ve çeşitli etkinliklerle suyun korunması gereken bir doğal varlık olduğunun altı çizildi. Kömür madenciliği ve termik santrallerin çevreye etkilerine dikkat çekmek amacıyla yürütülen #KömürÜzer kampanyası kapsamında gönüllülerimiz ile 50 ilde 111 etkinlik (pazar ziyaretleri, stant çalışmaları, belgesel gösterimleri ve bisiklet turu etkinlikleri) gerçekleştirildi ve 22.600 kişiye ulaşıldı. 5 Haziran Dünya Çevre Günü "Sıfır Atık" sloganıyla çevre temizliği çalışmaları ve renkli etkinlikler gerçekleştirilerek kutlandı. 12-18 Kasım tarihleri arasında düzenlenen Erozyonla Mücadele Haftası etkinlikleriyle toprak ve iklim değişikliği ilişkisine dikkat çekildi. Ülke genelinde TEMA Gönüllülerinin gerçekleştirdiği Toprak Yürüyüşleri'nde "Toprağı Korum, İklimi Korum!" diyerek herkes iklim değişikliği konusunda bilinçlenmeye ve iklim değişikliği ile mücadelede toprağı korumanın önemini fark etmeye çağırıldı. Hafta kapsamında 58 ilde toplam 160 etkinlik (Toprak Yürüyüşü, stant çalışması, sunumlar ve farkındalık etkinlikleri) gerçekleştirildi ve yaklaşık 16 bin kişiye ulaşıldı.

5 Aralık Dünya Gönüllüler Günü ve Dünya Toprak Günü

5 Aralık Dünya Gönüllüler Günü ve Dünya Toprak Günü, “Gönüllülük Birlikte Güzel” sloganıyla kutlandı. Gönüllülere, Dünya Gönüllüler Günü ve Dünya Toprak Günü vesilesiyle online kutlama mektupları ve SMS’leri gönderildi.

GÖNÜLLÜLERİMİZLE BULUŞMALARIMIZ

Genç TEMA Koordinasyon Toplantısı

Genç TEMA Koordinasyon Toplantısı, 1-4 Mart tarihleri arasında Antalya’da 82 üniversiteden 160 Genç TEMA’mızın katılımıyla gerçekleştirildi.

30/31

Bölgesel Gönüllü Toplantıları

2018’de Eskişehir, Mersin, Gümüşhane, Diyarbakır ve Denizli’de Bölgesel Gönüllü Toplantısı gerçekleştirildi. 75 ilden yaklaşık 1.500 gönüllümüz ile bir araya gelerek umut yeşertmeye devam ettik.

Saha Koordinasyon Toplantısı

Türkiye'nin 67 ilinden 420 gönüllümüzün katılımıyla 9-12 Ağustos tarihleri arasında, İstanbul'da "Umut Yeşertiyoruz" temasıyla Saha Koordinasyon Toplantısı gerçekleştirildi.

Mezun TEMA Toplantısı

Üniversiteden mezun olan Genç TEMA'ların oluşturduğu Mezun TEMA örgütlenmesinin gelişmesi yolunda çalışmalara devam ettik. 46 Mezun TEMA'nın katılımıyla 30 Haziran'da İstanbul'da Koordinasyon Toplantısı gerçekleştirdik.

Ofis Açılışları

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin tahsis ettiği, tefrişatını Muratpaşa Belediyesi'nin gerçekleştirdiği TEMA Vakfı Antalya İl Temsilciliği Ofisi'ni 24 Ocak'ta düzenlenen törenle hizmete açtık. Çanakkale İl Temsilciliğimiz ise faaliyetlerine yeni temsilcilik ofisinde devam ediyor.

GÖNÜLLÜLERİMİZE YÖNELİK EĞİTİMLER

Uyum Eğitimi

Aramıza yeni katılan İl Temsilcileri ve İlçe/Mahalle Sorumlularımızla 20-22 Nisan ve 2-4 Kasım tarihlerinde iki Uyum Eğitimi gerçekleştirildi. Eğitime katılan gönüllülerimiz Vakfımızın genel yapısı, bölümlerimizin çalışma alanları, örgütlenme ve gönüllülük modelimiz, eğitim yaklaşımımız, eğitim programlarımız ve projelerimiz gibi birçok konuda bilgilendirildi. İstanbul'da yapılan eğitimlere toplam 95 gönüllümüz katıldı.

Doğa Eğitimi Kampı

Doğa Eğitimi Kampı, 7-13 Eylül 2018 tarihleri arasında, Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda, 48 ilden 130 gönüllümüzün katılımıyla gerçekleştirildi. Bir haftalık eğitim boyunca 19 farklı oturum, 6 atölye çalışması ve bir inceleme gezisinde, 25 hocamızın desteğiyle ekolojinin temel ilkelerinden orman ekosistemine, biyolojik çeşitlilikten iklim değişikliğine birçok eğitim verildi. Küre Dağları Milli Parkı'na gerçekleştirilen tam günlük inceleme gezisiyle öğrenilenler pekiştirildi.

ÇEVRE POLİTİKALARI ÇALIŞMALARIMIZ

Toprak Toprak Toprak

Verimli topraklarımızı, ormanlarımızı ve temiz hava hakkımızı savunmak için çalışmalarımızı sürdürdük. Madencilik faaliyetleri, nükleer ve kömürlü santraller, kömür ve metal madenciliği gibi doğamıza zarar veren projelere karşı Manisa'da, Sinop'ta, Konya'da, Karaman'da, Yalova'da, Eskişehir'de, Çanakkale'de, Tekirdağ'da savunuculuk çalışmaları yürüttük, hukuki süreçleri başlattık. 67 ilde, Toprak Koruma Kurulları'ndaki temsilcilerimizle verimli topraklarımızın korunması için çalıştık.

Kaz Dağları'nda Altın Tehlikesi

Kaz Dağları'nda altın tehlikesi büyüyor. Altın madenciliği Çanakkale'nin içme suyunu, Kaz Dağları'nın ormanını, toprağını zehirlemesin diye Çanakkale'deki sivil toplum örgütleri ile yakın çalışmaya başladık. Ayrıca bilim insanları ve uzmanlardan oluşan bir çalışma grubu ile altın madenciliğinin çevresel etkilerine yönelik çalışıyoruz.

İklim Değişikliği Çalışmaları

Yaşam alanları iklim değişikliğinin etkilerine maruz kalan aileler Avrupa Parlamentosu'na ve Avrupa Birliği Konseyi'ne karşı yurttaşlarını iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden korumayı başaramadığı için dava açtı. Üyesi olduğumuz Avrupa İklim Eylem Ağı'nın (CAN Europe) desteklediği "Ailelerin iklim davası"nı TEMA Vakfı olarak takip ettik ve destekledik.

İklim değişikliği tehlikesine karşı küresel çalışmaların güçlendirilmesi, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması ve yoksulluğun azaltılması bağlamında hazırlanan 1,5 °C Küresel Isınma Özel Raporu açıklandı. Konuya dikkat çekmek ve kamuoyu farkındalığı sağlamak için basın toplantısı düzenledik.

İklim değişikliği çalışmalarımız kapsamında Polonya'nın Katowice kentinde gerçekleşen Birleşmiş Milletler (BM) İklim Zirvesi'ne 10-14 Aralık tarihleri arasında katılım sağladık. Ulusal ve uluslararası STK'lar ile birlikte, resmi heyetlere iklim değişikliğine karşı acilen harekete geçme, emisyon azaltım taahhütlerini iyileştirme ve uyum için yerel ölçekte somut adım atma çağrısı yaptık.

EkoSiyaset Belgesi ve İklim Bildirgesi

24 Haziran 2018 seçimleri öncesinde EkoSiyaset 2018 Belgesi'ni hazırlayarak seçimlere girecek tüm siyasi partilere ilettik. EkoSiyaset 2018 Belgesi; toprak, tarım, gıda güvencesi, ormanlar, doğa koruma alanları, biyolojik çeşitlilik, su, iklim değişikliği, enerji politikaları, madencilik, mekansal planlama ve çevresel etki değerlendirmesi gibi konulara dikkat çekiyor.

EkoSiyaset Belgesi'nin yanı sıra, TEMA Vakfı'nın da içinde olduğu 11 çevre ve iklim kuruluşu olarak, seçimlerden önce siyasi partilere yönelik İklim Bildirgesi hazırladık. 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde İklim Bildirgesi'ni basınla ve kamuoyu ile paylaştık.

ORMAN VE KIRSAL KALKINMA ÇALIŞMALARIMIZ

Ağaçlandırma Çalışmaları ve Hatıra Ormanları

2018 yılında toprağın ve doğanın korunmasına gönül vermiş bağışçılarımızdan 958 bin fidan bağışı aldık. Alınan bu bağışlarla Orman Genel Müdürlüğü iş birliğinde Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep ve Kırklareli İlleri ile KKTC Orman Dairesi Müdürlüğü iş birliğinde Kuzey Kıbrıs'ta hatıra ormanı sahaları tesis ettik. 2015 sonbahar dönemi ile 2018 ilkbahar dönemi arasında dikimleri yapılan sahalarda kontroller gerçekleştirdik. Fidan dikilen ve en az bir yılını tamamlayan 38 sahanın ortalama fidan başarısı %91 oldu.

Organomineral Gübre Çalıştayı

Sütaş iş birliğinde gerçekleştirdiğimiz Organomineral Gübre Çalıştayı'nın bildiriler kitabını basarak, konuyla ilgilenenlerin bilgisine sunduk. Yaptığımız basın toplantısı ile bildiriler kitabının kapsamı, toprağın verimliliği ve sunduğu ekosistem hizmetleri açısından toprak organik maddesinin önemine ve tarım topraklarımızdaki azlığına dikkat çektik. Topraklardaki organik madde miktarının artırılması için organomineral (organik ve mineral gübre karışımı) gübrelerin kullanımının önemi konusunda farkındalık yaratmaya çalıştık.

İLETİŞİM ÇALIŞMALARIMIZ

2018 yılında vakfımızın mesajlarını kamuoyuna duyurmak için basın gezileri, basın toplantıları, basın bültenleri, özel röportajlar, kamu spotu ve sosyal medya çalışmaları gerçekleştirdik. Yıllık iletişim planı kapsamında medya ile ilişkilerin etkin ve sürekli bir şekilde yürütülmesini sağladık, ulusal ve yerel basında nitelikli haber çalışmalarının sayısını artırdık. 2018'de iki basın gezisi gerçekleştirdik. Basın gezilerini; Kömür Üzer kampanyası kapsamında Mayıs ayında Tekirdağ'ın Çerkezköy ve Kapaklı ilçelerine, Kasım ayında ise Kömür Etme kampanyası çerçevesinde Kırklareli'ye yaptık. 2018'de TEMA Vakfı Genel Merkezi'nde dört basın toplantısı düzenledik. Basın toplantılarını; Şubat ayında Dünyanın Durumu 2017 kitabı ve TEMA Vakfı Doğa Eğitim Programları, Haziran ayında Sütaş ile Organomineral Gübre Çalıştayı, Ekim ayında 1.5 Derece Küresel Isınma Özel Raporu Türkiye Değerlendirmesi, Aralık ayında ise IKEA Türkiye ile Evimiz Dünya Projesi için gerçekleştirdik. Tüm bu çalışmaların sonucu olarak 2018 yılında 717'si ulusal ve 3.536'sı yerel basında olmak üzere toplam 4.253 haber yer aldı. Televizyonda toplam 340 haber, internette ise toplam 11.917 haber yayımlandı.

Dijital mecralardaki varlığımızı güçlendirmeye devam ederek sosyal medya kanallarımıza 55 bin yeni takipçi kazandırdık. Vakfımızın Instagram'da 215 bin takipçi ile en yüksek takipçi sayısına sahip STK olmasını sağladık.

36/37

Kamu Spotu

Doğa Eğitimi Programlarımız için başlattığımız iletişim kampanyası kapsamında matematik ve coğrafya temalı filmlerimiz için oluşturduğumuz kamu spotlarımızı ulusal kanallarda 10 bin 250'den fazla kez yayımladık.

Doğa eğitimi kamu spotumuzu izlemek için [tıklayın](#).

İNSAN KAYNAKLARI ÇALIŞMALARIMIZ

TEMA Vakfı'nın vizyon ve misyonu doğrultusunda insan kaynakları yönetimi süreçlerinin sürekli geliştirilmesi için çalışmalar sürdürdük.

İnsan Kaynakları Yönetimi Danışmanlığı

Baltaş Grubu ile başlattığımız çalışmalar kapsamında 2018 yılında değer çalışması ile performans yönetim sürecinde yaptıkları danışmanlık ve iki farklı eğitim ile faaliyetlerimize devam ettik.

Performans Yönetimi

Tüm çalışanlar hedef ve pozisyon bazlı yetkinliklerine göre değerlendirildi. Ana hedefi çalışan eğitim ve gelişimini sağlamak olan Performans Yönetim Sistemi'nin süreçlerinin danışmanlığını Baltaş Grubu gerçekleştirdi.

Yetkinlikler ve Seçme-Yerleştirme Süreci

Vakıf değerlerine uygun, kendini ve işini geliştirmeyi hedefleyen, pozisyon için gerekli bilgi, beceri, yetkinlik ve deneyim gibi nesnel kriterler doğrultusunda değerlendirilen adayları, TEMA Vakfı bünyesine kazandırdık.

Çalışan Profili

2018 yılsonu itibariyle 80 kişi olan çalışan sayısının %49'u erkeklerden, %51'i kadınlardan oluşuyor. Çalışanların yaş ortalaması 39, bağlılıklarının bir göstergesi olan kıdem ortalaması ise 6 yıldır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları

2015 yılının ikinci yarısından itibaren Bilim OSGB firmasından bedelsiz İşyeri Hekimliği hizmeti alıyoruz. Bu kapsamda işbaşı periyodik muayeneleri ve diğer muayene hizmetlerinin verilmesini sağladık.

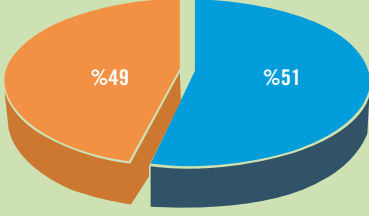
BALTAŞ GRUBU

İNSAN VE DEĞİŞİM

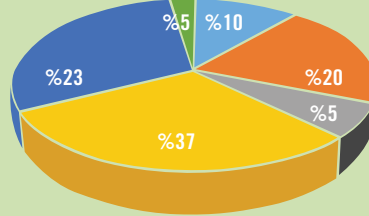
TEMA Vakfı Çalışanlarının Demografik Analizi

Cinsiyet Dağılımı

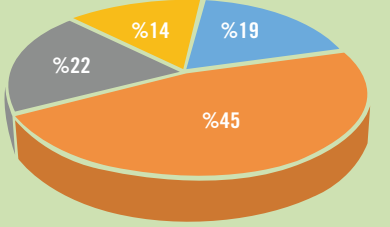
Kadın Erkek

Eğitim Dağılımı

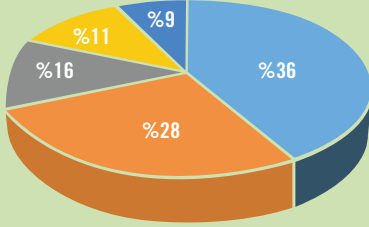
İlköğretim Lise Ön Lisans
Lisans Yüksek Lisans Doktora

Yaş Dağılımı

23-30 31-40 41-50 50+

Kıdem Dağılımı

0-2 Yıl 3-5 Yıl 6-10 Yıl
11-15 Yıl 15+

Eğitim

Çalışanlarımızın TEMA Vakfı'na katıldığı ilk günden itibaren performanslarının sürekliliği, yetkinliklerinin, kişisel ve mesleki gelişimlerinin desteklenmesi ve kuruma bağlılıklarının artırılması için eğitimlere önem veriyoruz. 2018 yılsonu itibarıyla kişi başı eğitim süresi 217 saattir.

Esas Sosyal-İlk Fırsat İş birliği

'İlk Fırsat' Esas Sosyal'in geliştirdiği, 17 Sivil Toplum Kuruluşunun (STK) katılımıyla ve paydaşlarla ortaklaşa uyguladığı bir programdır. Program, üniversite eğitimini yeni tamamlamış, gençlerin okuldan işe geçiş sürecinde STK'larda deneyim kazanmalarını desteklemeyi amaçlıyor. STK'larda deneyim kazanan gençler, program kapsamında farklı etkinlikler, eğitimler ve mentorluk desteklerinden oluşan 'İlk Fırsat Akademisi'nden de yararlanıyorlar. TEMA Vakfı olarak 2018 yılında, İdari İşler ve Satınalma, Bağışçı İlişkileri ve Bağış Operasyon, İletişim ve Kurumsal İşbirliği bölümleri için üç gence istihdam sağladık.

GELİR GETİRİCİ FAALİYETLERİMİZ

Maximum TEMA Kart

İş Bankası ile 2010 yılında başlayan iş birliğimize 2018 yılında da devam ettik. Maximum TEMA Kart kullanan doğaseverler, İş Bankası'nın Vakfımıza bağış yapmasını sağlayarak doğayı korumak için sürdürülen çalışmalara destek oldu.

Ürün Geliştirme Çalışmaları

Nikah Ürünleri

Evlenecek çiftlere sunduğumuz nikah ürünlerimize Doğa, Zeytin, Şölen, Bahar Sevinci isimli yeni tasarımlar ve davetiye, kart, magnetin yanı sıra masa numarası, menü ve isim kartı gibi ürünler ekledik. Tüm bu çeşitlerimizle faaliyetlerimiz için kaynak sağladık. #AşkınRengiYeşil diyerek yeni evlenecek çiftleri, nikah ürünlerini TEMA Vakfı'ndan seçmeye davet ettik.

Bebek Ürünleri

Bebek sahibi olacak çiftlerin ziyaretçilerine hediye edebilmesi için bebek kartları ve ahşap magnet ürünlerini içeren Hayvanlar Alemi, Bebek Odası ve Dönence adlı yeni serileri geliştirdik. Anne-baba adaylarının destekleriyle Vakfımıza kaynak sağladık. İhtiyaca göre kullanılabilecek olan sünnet, mevlit, doğum günü, parti ve genel amaçlı olmak üzere davetiye ve magnet ürünlerimizi hazırladık.

Doğa Eğitimi Bağışları

Türkiye genelinde çocuklara yönelik uyguladığımız TEMA Vakfı doğa eğitimi programlarını, destekçilerimizin gerçekleştirdiği eğitim bağışları sayesinde daha fazla çocuğa ulaştırdık.

"3464" SMS Kampanyası

Daha çok çocuğumuzun doğa eğitimi programlarımızdan faydalanması için başlattığımız ulusal yardım toplama kampanyamızı 2018 yılında da devam ettirdik. Bağışçılarımız TEMA yazıp 3464'e SMS göndererek bizi destekledi.

Umut Yeşerten Şarkılar

1 Nisan Pazar gecesi İş Sanat Konser Salonu'nda, ünlü sanatçıların gönüllü olarak sahne aldığı ve NTV kanalında canlı yayınlanan "TEMA Vakfı Özel Yayını"nı gerçekleştirdik. Tüm şarkıların çocuklar ve doğa için söylendiği "Umut Yeşerten Şarkılar" konserinde bağışlar ve 3464'e gönderilen SMS'lerle 60.000 çocuğun doğa eğitimine katkıda bulunulmasını sağladık. Program öncesinde, gönüllülerimizin gerçekleştirdiği stant faaliyetleriyle kampanyanın ve programın tanıtımını yaptık.

TEMA-K Gönüllü Kaynak Geliştirme Grubu

1999 yılından beri Vakfımıza kaynak yaratan gönüllü grubumuz, 2017 yılında gerçekleştirdikleri etkinliklerle doğa eğitimi çalışmalarımıza destek olmaya devam etti.

Kurumsal iş birlikleri

2018 yılında gerçekleştirdiğimiz kurumsal iş birlikleri ile Vakfımıza kaynak sağladık

Balparmak ile “Arıyı Unutma”

20 Mayıs Dünya Arı Günü’nde Balparmak markası ile farkındalık kampanyası gerçekleştirdik. Arıların ekosistem için önemine değinmek üzere sosyal medya kanallarımızdan paylaştığımız videoların aldığı her beğeni için Balparmak markası Vakfımıza bağış yaparak faaliyetlerimize destek oldu.

P&G ile “Banabak”

Procter & Gamble’ın gençlik platformu olan sanal uygulamada 18-24 yaş arası gençler yaptıkları alışverişin yanı sıra Vakfımıza fidan bağışı yaparak destek oldu.

H&M ile “Fairbag”

İleri dönüşüm örneği projede, atık kumaş ve geri dönüştürülmüş malzemelerden üretilen 5 farklı çanta seçili H&M mağazalarında satışa sunuldu. H&M, ürünlerin satışından elde edilen geliri Vakfımıza bağışlayarak doğa koruma çalışmalarımıza katkı sağladı.

BKM Express ile özel bağış kampanyaları

Yıl boyunca BKM Express ile gerçekleştirilen bağış kampanyaları ile Vakfımıza yapılan her bağış için BKM Express de bağış gerçekleştirerek ağaçlandırma ve doğa eğitimi çalışmalarımıza destek oldu.

Fairplay ile “Business Cup”

İstanbul, İzmir ve Ankara’da üç ay boyunca devam eden şirketler arası futbol turnuvasında kazanılan her puan Vakfımıza bir fidan olarak bağışlandı.

Turkish Philanthropy Funds aracılığıyla #GivingTuesday

Türkiye’deki sivil toplum kuruluşlarını desteklemek için ABD’de kurulan Turkish Philanthropy Funds aracılığı ile 27 Kasım’da Amerika’da yürütülen #GivingTuesday kampanyasına doğa eğitimi projemizle katıldık. Yapılan bağışlar sayesinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaşayan çocuklarımızın ücretsiz doğa eğitimlerimizden yararlanmasına katkı sağladık.

TEMA VAKFI FİNANSAL TABLOLARI

TEMA VAKFI 31.12.2018 TARİHLİ BİLANÇOSU (TL)

AKTİF (VARLIKLAR)

1. DÖNEN VARLIKLAR	19.222.369,65
Hazır Değerler	14.735.117,44
Diğer Alacaklar	227.116,20
Stoklar	3.799.617,00
Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	460.390,76
Diğer Dönen Varlıklar	128,25
2. DURAN VARLIKLAR	16.146.464,96
Alacaklar	276.608,04
Mali Duran Varlıklar	3.506.400,00
Maddi Duran Varlıklar	12.306.408,50
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	41.902,67
Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	15.145,75
AKTİF TOPLAM	35.368.834,61

PASİF (KAYNAKLAR)

3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	6.223.779,41
Mali Borçlar	7.717,26
Borçlar	503.930,52
Diğer Mali Borçlar	5.436.765,08
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	261.862,22
Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	13.504,33
4. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.792.219,20
Borçlar	59.802,32
Borç ve Gider Karşılıkları	1.732.416,88
5. ÖZKAYNAKLAR	27.352.836,00
Sermaye	11.866.810,86
Sermaye Yedekleri	384.827,56
Kar Yedekleri	12.069.832,75
Dönem Net Gelir veya Gider Fazlası	3.031.364,83
PASİF TOPLAM	35.368.834,61

**TEMA VAKFI 01.01.2018-31.12.2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
GELİR - GİDER TABLOSU (TL)**

GELİRLER 22.388.671,23

Bağış ve Yardımlar	16.804.211,40
Faiz Gelirleri	1.860.899,61
Menkul Kıymet Satış Karları	33.551,31
Kambiyo Karları	395.250,36
İktisadi İşletme Geliri	368.801,81
Kira Gelirleri	148.148,00
Konusu Kalmayan Karşılıklar	44.769,22
Diğer Olağandışı Gelirler	71.212,75
Geçmiş Yıl Gelir Fazlası	2.661.826,77

GİDERLER 19.357.306,40

Genel Yönetim Giderleri (-)	2.055.998,97
Amaca Yönelik Giderler (-)	16.224.869,74
Karşılık Giderleri (-)	573.587,51
Kambiyo Zararları (-)	398.122,68
Diğer Olağandışı Giderler (-)	104.727,50

DÖNEM NET GELİRİ VEYA ZARARI 3.031.364,83

Dönem Net Gelir Fazlası	3.031.364,83
-------------------------	--------------

*Vakfımıza, Bakanlar Kurulunun kararı ile kamu yararına bir kuruluş olduğu değerlendirilerek vergi muafiyeti tanınmıştır. Vergi muafiyeti nedeniyle, Vakfımız brüt gelirlerinden Vakıf amaçları doğrultusunda harcanması gereken en az %66,6 oranındaki miktarın üstünde brüt gelirlerinin %76 oranında amaçları doğrultusunda harca yapmıştır.

TEMA Gönüllüsü Olmak İçin;

www.tema.org.tr/gonullumuzolun adresinde yer alan gönüllü formumuzu doldurabilir, 0212 291 90 90-182 numaralı telefondan ya da gonullu@tema.org.tr e-posta adresinden bize ulaşabilirsiniz.

Gönüllülük Bağışları Hesap Numaraları

T. İş Bankası – İstanbul – Levent Şb. TR79 0006 4000 0011 0350 8215 91
T.C. Ziraat Bankası - İstanbul - Kurumsal Şb. TR62 0001 0017 5301 5768 1250 97

Eğitim Bağışı Hesap Numarası

T. İş Bankası A.Ş. - Levent Şb. TR33 0006 4000 0011 0351 3170 22

Fidan Bağışı Hesap Numarası

T. İş Bankası - İstanbul - Levent Şb. TR53 0006 4000 0011 0350 8223 50

Genel Bağış Hesap Numarası

T. İş Bankası – İstanbul – Levent Şb. TR29 0006 4000 0011 0350 8043 52

Çelenk Bağış Hesap Numarası

T. İş Bankası A.Ş. Levent Şubesi TR83 0006 4000 0011 0351 2920 66

Adım Adım Hesap Numarası

T. İş Bankası A.Ş. Levent Şubesi TR28 0006 4000 0011 0351 2715 22

Nikah Kartı Hesap Numarası

T. İş Bankası A.Ş. Levent Şubesi TR22 0006 4000 0011 0351 2808 45

Bize sosyal medya üzerinden de ulaşabilirsiniz: /temavakfi

Topraklarınızı erozyondan koruyacak, sularınızın kurummasını önleyecek, ormanlarınıza sahip çıkacak, ayırılarınızın sürüleriniz tarafından aşırı otlatmaya maruz kalmasına izin vermeyeceksiniz ki sizden sonra gelenler de bu bolluktan faydalansınlar. Eğer bunu yapmazsanız meyve baheleriniz taş yığınları haline gelecek ve soylarınız giderek yok olacak. Kalanlar da fakirlik içinde yaşayıp yeryüzünden silinip gidecekler.

Toprağın 7000 yıllık öyküsü

TEMA, Türkiye Erozyonla M¼cadele, Ağalandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı
Halaskargazi Mah. Halaskargazi Cad. No:22 Kat:7 34371 Şişli, İstanbul T. 0212 291 9090

tema.org.tr | tema@tema.org.tr | temavakfi